

HIŠA OTROK V OBJEMU DEDIŠČINE

IDEJNA ZASNOVA PRENOVE NEKDANJE TOVARNE RUNO V TRŽIČU

Ana Rakar_Hiša otrok v objemu dediščine: Idejna zasnova prenove nekdanje tovarne Runo v Tržiču_EMŠ Arhitektura_Ljubljana 2025_MENTOR: prof. dr. Alenka Fikfak, u. d. i. a._SOMENTOR: doc. dr. Janez Peter Grom, univ. dipl. inž. arh._SOMENTOR: izr. prof. Aleksander Ostan, univ. dipl. inž. arh.

Tržič je mesto z bogato industrijsko zgodovino, kjer je arhitektura vedno oblikovala identiteto kraja. V njem stoji nekdanja tovarna Runo – eden ključnih nosilcev industrijske dediščine mesta. Danes stavba, ki je del vplivnega območja spomenika-starega mestnega jedra, nima več prvotne funkcije, vendar v sebi skriva velik potencial. Njena masivna konstrukcija, prostorna zasnova in simbolični pomen nudijo odlično izhodišče za novo rabo. Prenova takšnega objekta pomeni več kot le arhitekturni poseg: pomeni vračanje življenja v del mesta, ki je bil dolgo časa zapuščen, in ponovno povezovanje skupnosti z industrijsko identiteto kraja.

Šole s prilagojenim programom se pogosto srečujejo s prostorsko stisko in zastarelo infrastrukturo. Prostori niso dovolj fleksibilni, niso prilagojeni sodobnim pedagoškim praksam in predvsem ne zadostijo specifičnim potrebam otrok z različnimi ovirami. Otroci s posebnimi potrebami potrebujejo okolje, ki jim zagotavlja varnost, dobro orientacijo in možnost čutne zaznave prostora. Prostorska kakovost ima neposreden vpliv na uspeh pri učenju, na občutek pripadnosti in na njihovo vključevanje v širšo družbo.

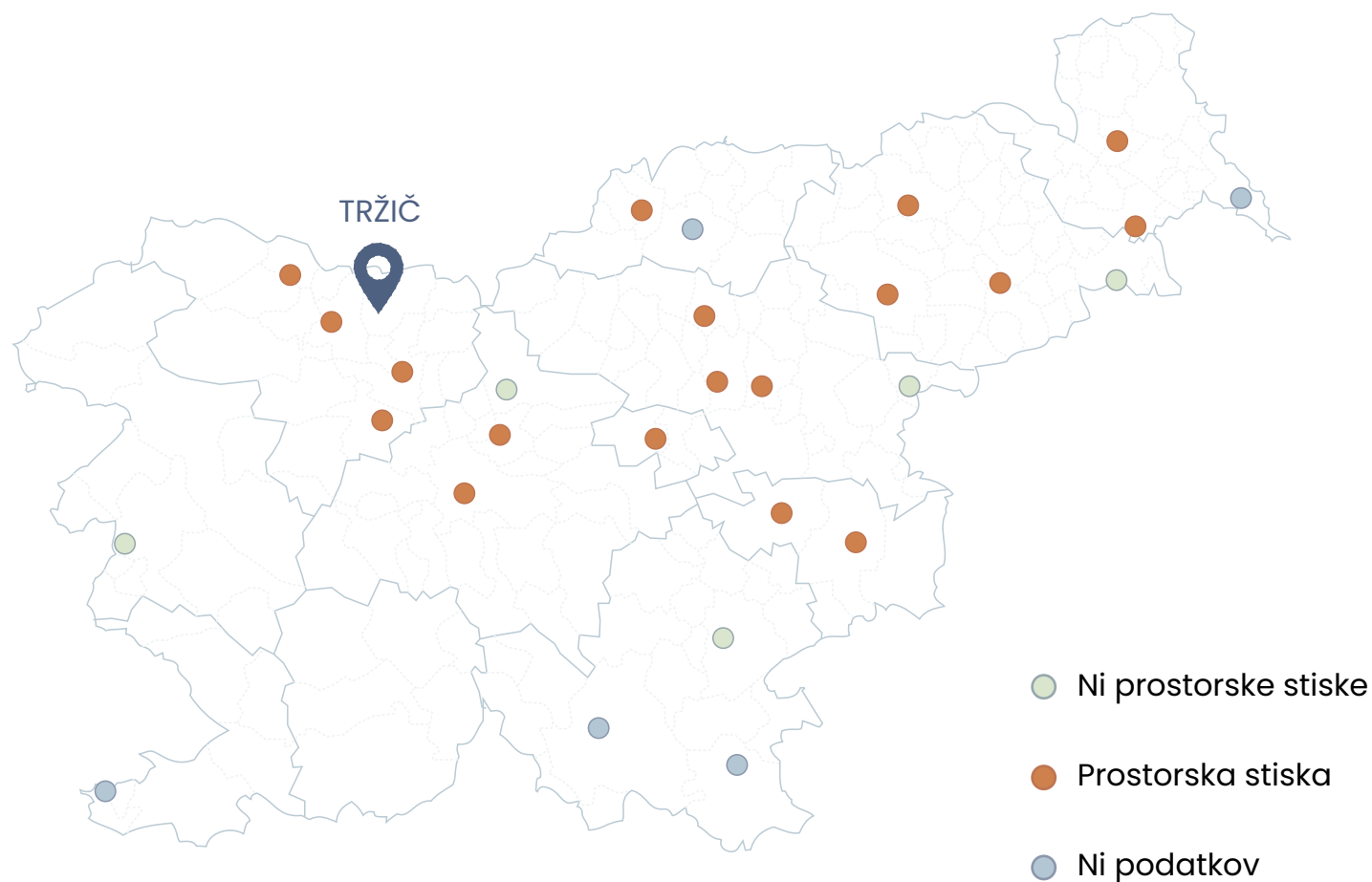
Cilj magistrskega dela je bil razviti arhitekturno rešitev, ki presega običajno razumevanje šole kot zbirke učilnic in hodnikov. Zasnova išče način, kako povezati inkluzijo, kulturno dediščino in senzorno arhitekturo. Nova šola mora biti prostor, ki se prilagodi otroku in njegovim sposobnostim, ne pa da otrok išče način, kako se prilagoditi stavbi. Runo s svojo lokacijo in prostorskimi značilnostmi predstavlja priložnost za takšno preobrazbo: iz tovarniške hale se razvije hiša otrok, ki združuje zgodovino in prihodnost.

OTROCI S POSEBNIMI POTREBAMI

SENZORNO OBLIKOVANJE

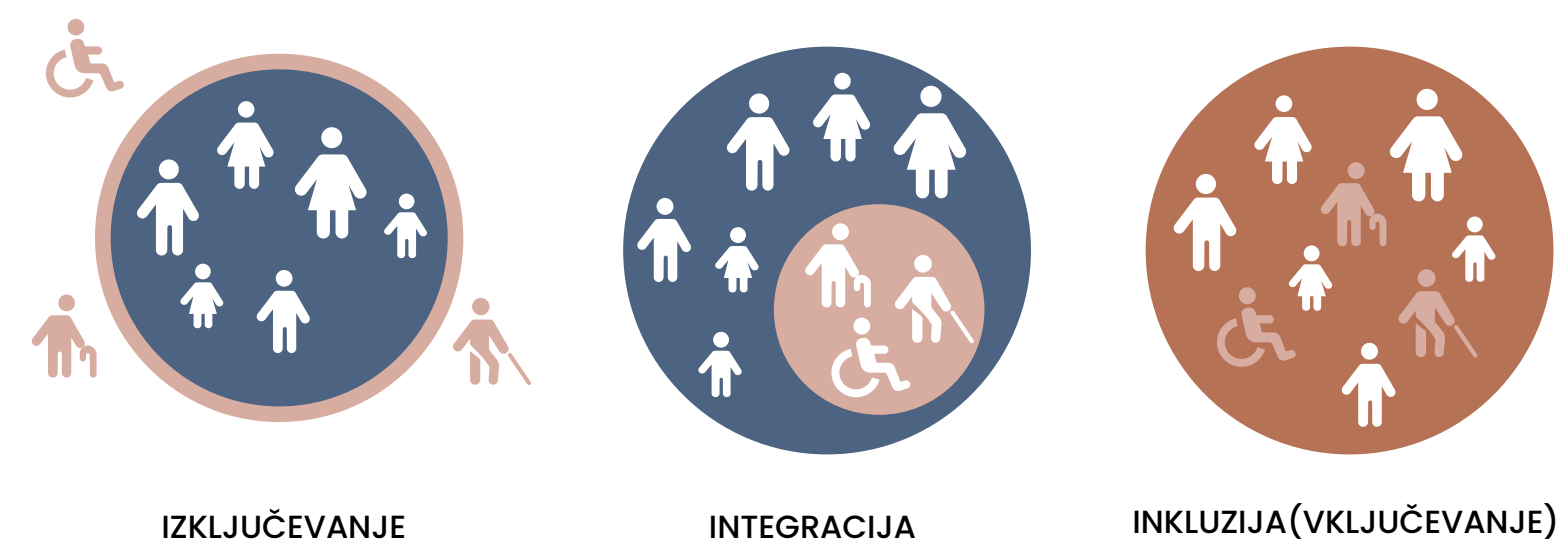
Zemljevid lokacij samostojnih OŠPP po Sloveniji (Vir podatkov: RTVSLO (2023), po podatkih ravnateljev OŠPP)

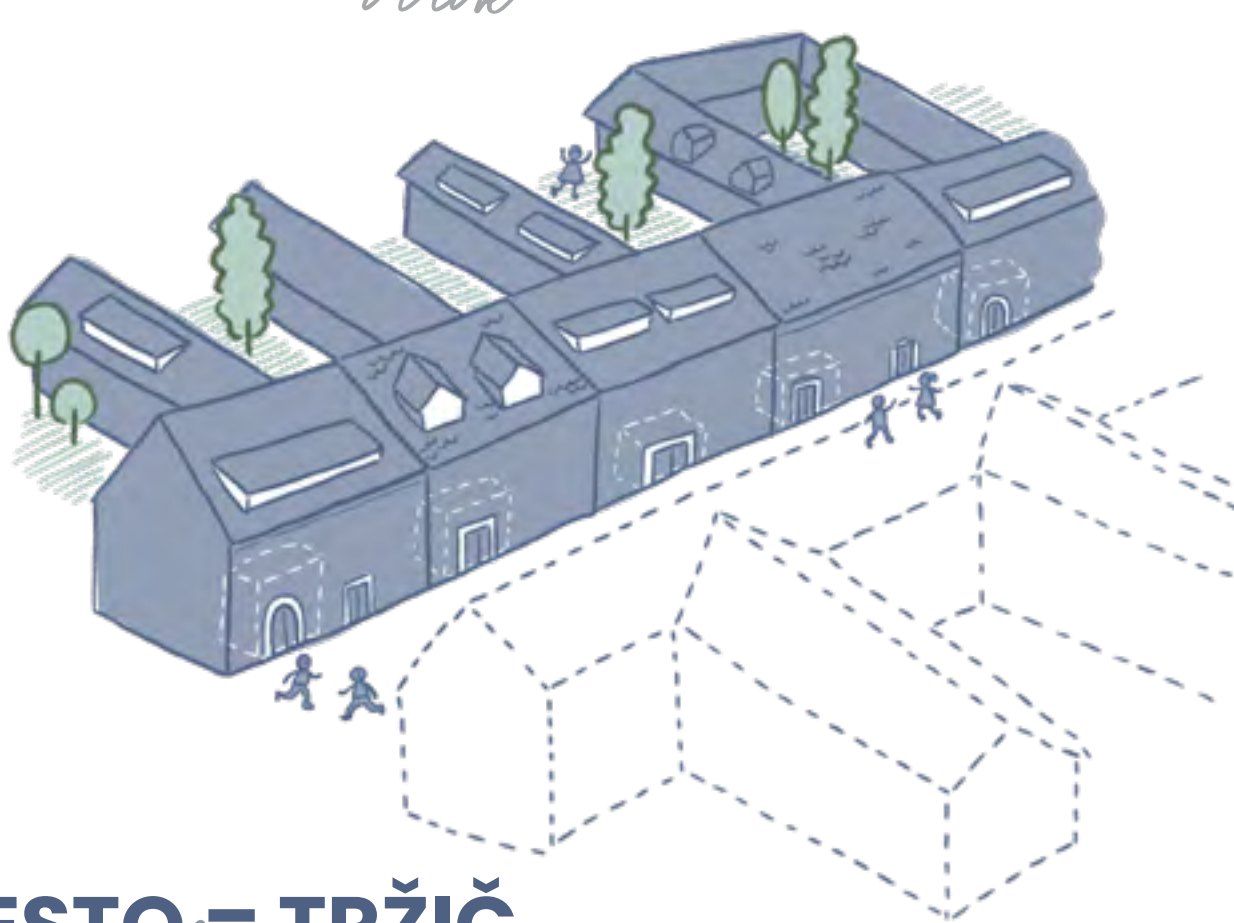
SITUACIJA

FOTOGRAFIJA OBSTOJEČEGA STANJA NEKDANJE TOVARNE RUNO

ŠOLA = MESTO

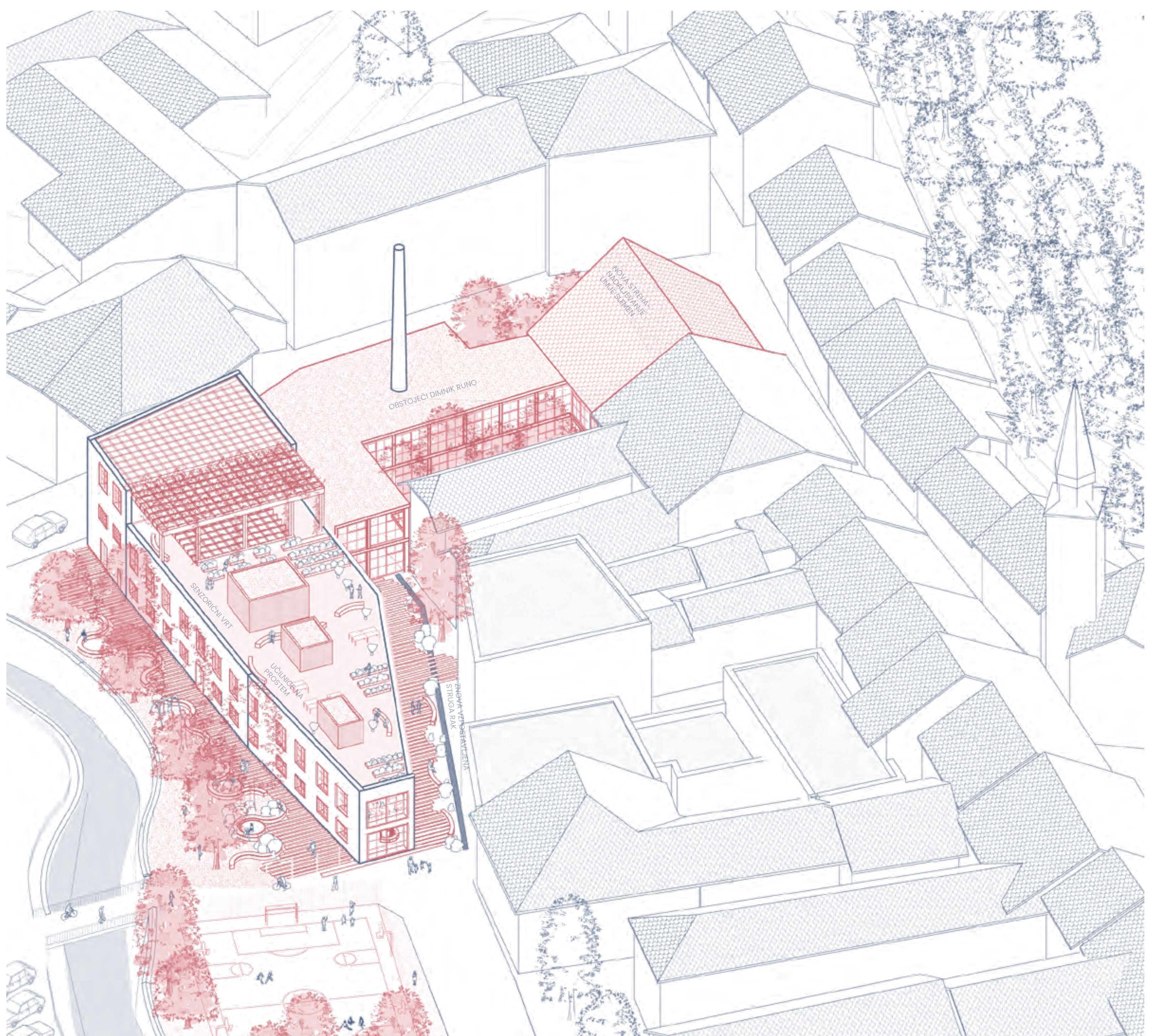
MESTO = TRŽIČ

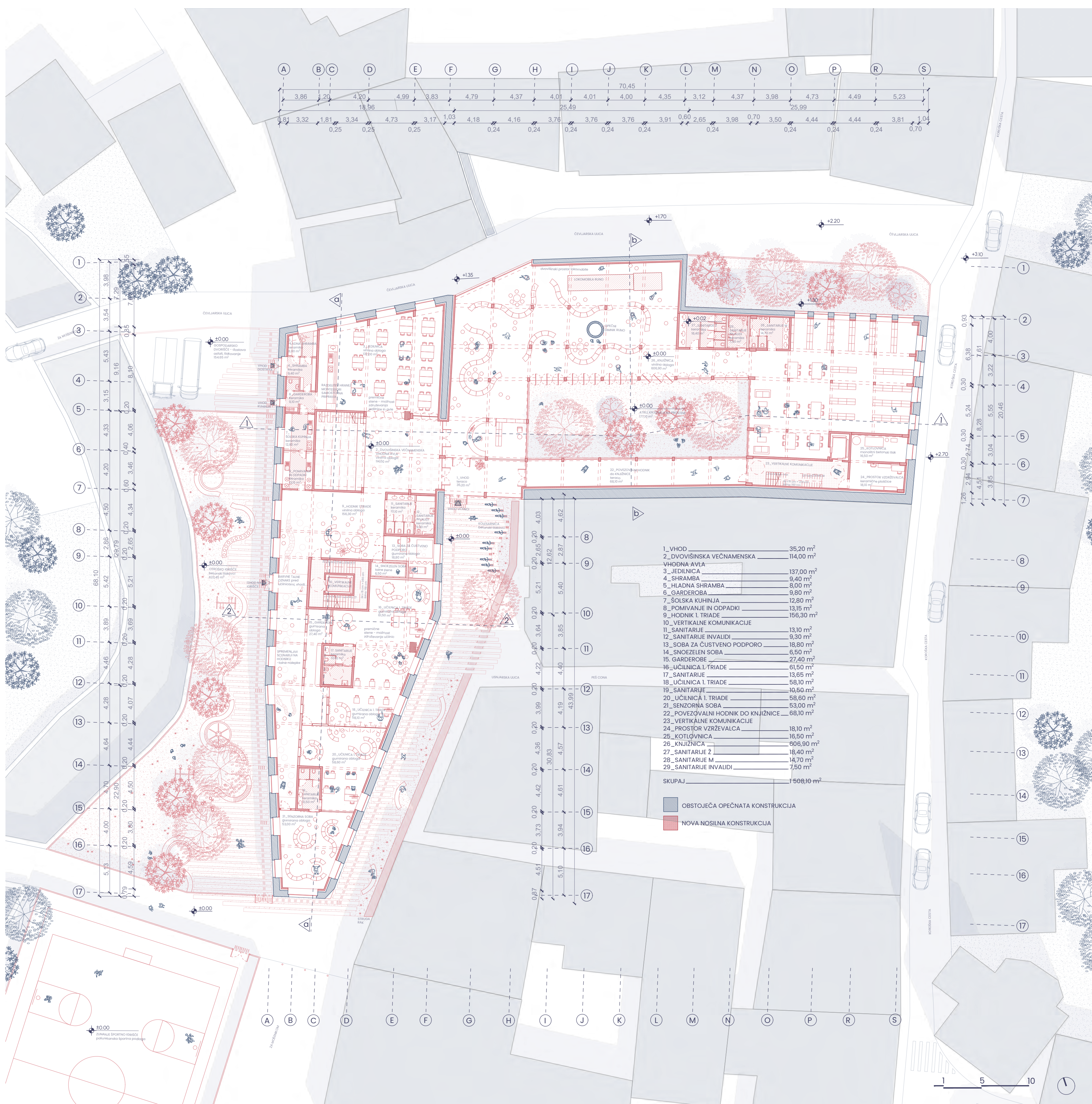
Šola ni le prostor učenja, temveč prostor življenja – mesto otrok. Tako kot pravo mesto ima tudi šola ulice, vhode, dvorišča in kotečke, ki gradijo skupnost ter omogočajo raziskovanje, igro, srečevanja in rast.

Koncept oblikovanja izhaja iz urbanizma in oblikovnih značilnosti Tržiča, mesta vrstnih hiš, ozkih ulic in skupnih dvorišč. Izhaja iz mesta, ki ga otroci poznajo, iz prostorov, ki so jim domači. Šola je zasnovana kot urbana struktura, ki jo otrok intuitivno prepozna in razume. Hodnik je glavna ulica, hrbtenica prostora, z ritmom fasad in orientacijskimi točkami. Portalni vhodi vodijo na skupna dvorišča (garderobe), ki povezujejo učilnice in ustvarjajo prostore sobivanja. Atriji predstavljajo zatočišča, intimne kotečke za manjše skupnosti, umik, igro ali tišino.

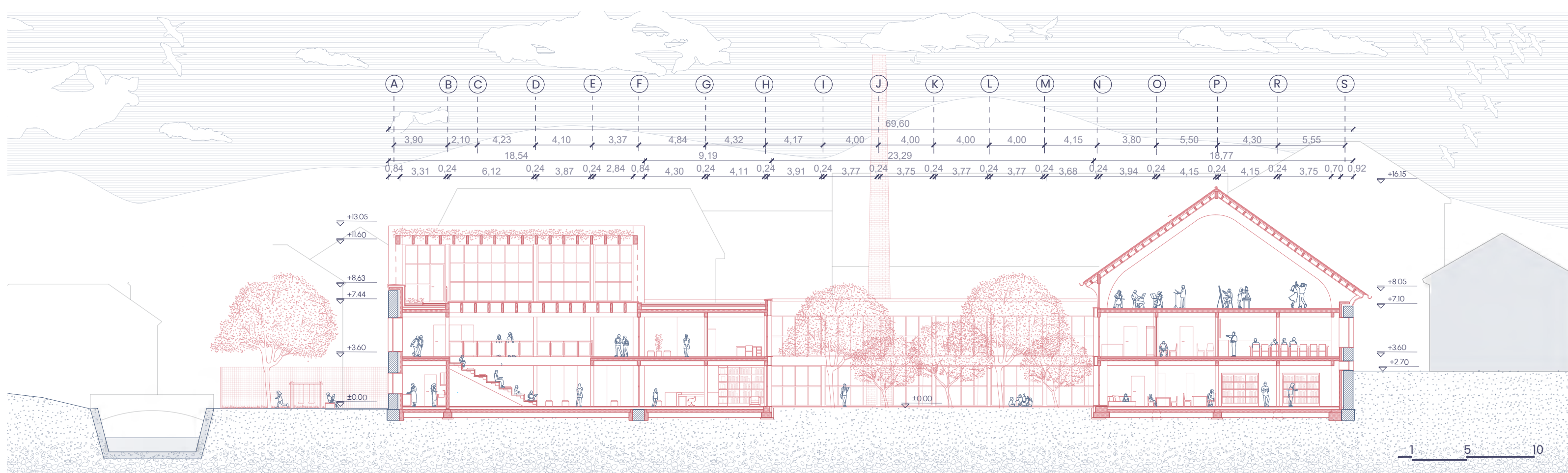
Taka zasnova otroku ponuja občutek doma in pripadnosti, saj prostor ni tuj in nerazumljiv, ampak ga lahko otrok intuitivno bere. Arhitektura gradi okvir, znotraj katerega otrok razvija lastno ustvarjalnost in povezanost z drugimi. Vsak koteček šole odpira možnost za srečanje – z vrstnikom, učiteljem ali članom lokalne skupnosti – in hkrati dopušča umik v tišino in refleksijo. Šola, oblikovana kot mesto otrok, sledi življenjskemu ritmu skupnosti. Ni le zgradba za izobraževanje, temveč mesto, ki otroka sprejme, navdihuje in mu daje občutek domačnosti.

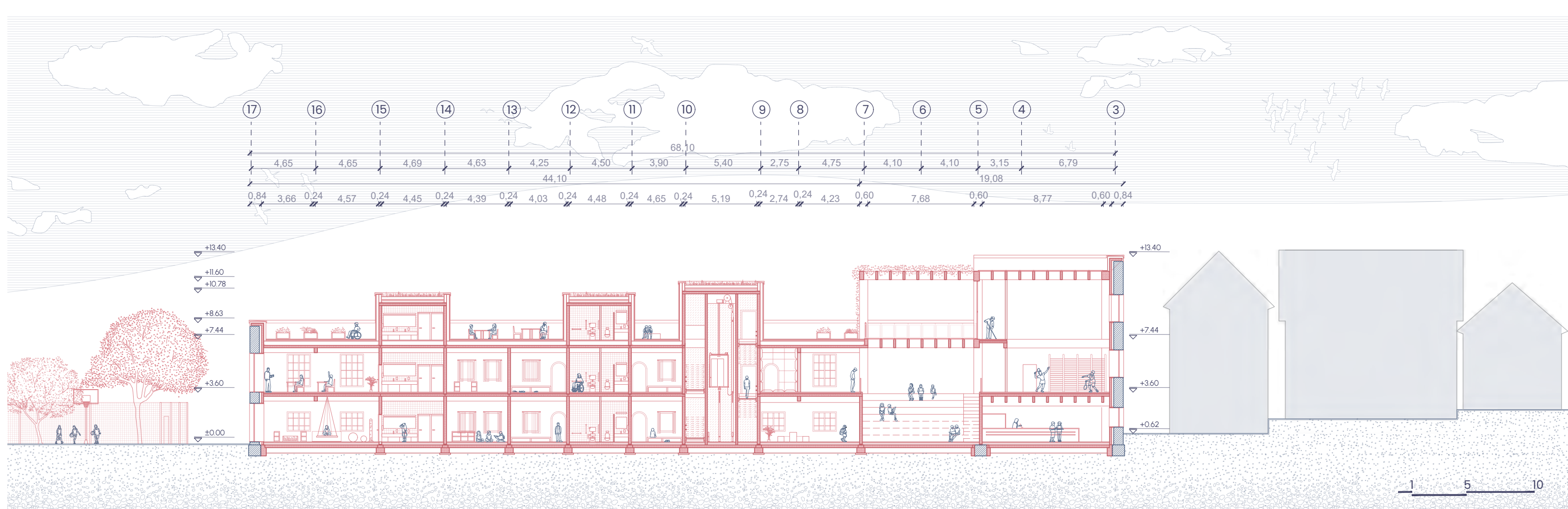
AKSONOMETRIČNI PRIKAZ CELOTE

TLORIS PRITLIČJA

PREZEC 1-1

PREZEC a-a

FASADA JZ

POGLAD PROTI VHODU IN OTROŠKEMU IGRISČU

OTROŠKO IGRISČE OB MOŠENIKU

KNJIZNICA Z OBSTOJEČIM DIMNIKOM IN LOKOMOBILNO RUNO

HODNIK UČILNIC

UČILNICE 2. IN 3. TRIADE